

ЗАВОД ЗА КУЛТУРУ ВОЈВОЂАНСКИХ РУСНАЦОХ

ЗАВОД ЗА КУЛТУРУ ВОЈВОЂАНСКИХ РУСИНА

INSTITUTE FOR CULTURE OF RUTHENIANS IN VOJVODINA

Футошка 2/III, 21000 Нови Сад, тел/факс: 021 548 421, e-mail: direktor@zavod.rs

ПИБ: 105768988, Матични број: 08893047, веб: www.zavod.rs

Извештај о пословању

Завода за културу војвођанских Русина за 2021. годину

Завод за културу војвођанских Русина је у 2021. години располагао са 26.774.767,25 динара. Део средстава у суми од 554.960,41 динара пренет је из 2020. године из редовних средстава АП Војводине, а 300.000,00 динара из средстава Националног савета Русина за пројекат Дигитализација културног наслеђа 2. Покрајинска Влада је Заводу за редовну делатност уплатила средства у износу од 6.600.000,00 динара. Заводу је први прилив средстава од стране Покрајине доспео у априлу 2021. године.

Пројекти на којима је Завод учествовао у 2021. години и обезбедио додатна средства су:

- Министарство културе и информисања - Дигитализација најстаријих црквених матичних књига гркокатоличких црквених општина као начин очувања културног наслеђа Русина у Србији, 600.000,00 динара
- Град Нови Сад - Правопис и Правописни речник русинског језика, 200.000,00 динара
- Министарство културе и информисања - Русинске виртуалне етно збирке, 120.000,00 динара
- Град Нови Сад - Приче изванредно свакодневних ствари, 140.000,00 динара
- АП Војводина - Капитално улагање за Матицу српску, 17.959.806,84 динара
- Национални савет - Матица српска, 300.000,00 динара

Плате и накнаде

Трошкови бруто зарада, пореза и доприноса за Анамарију Ранковић, директора по уговору о раду за целу годину, као и за Ању Делач, Руководиоца финансијске службе за целу годину, износили су 3.355.105,80 динара. Путни трошкови запослених износе 50.523,00 динара. Трошкови новогодишњих пакетића за децу запослених износе 20.200,00 динара.

Управни и Надзорни одбори Завода састајали су се редовно и доносили одлуке о актима везаним за сам рад и редовну делатност Завода. Управни одбор је у 2021. години одржао укупно 3 редовне седнице и 5 електронске седнице, а Надзорни одбор је имао своју редовну седницу коју одржава сваке године. Укупни трошкови Управног и Надзорног одбора: састанци, паушали и путни трошкови су износили 136.554,31 динара. Паушали су исплаћивани у складу са правилником и Уредбом коју је Влада АП Војводине донела, а путни трошкови су се обрачунавали у висини од 10% цене погонског горива по пређеном километру.

Стални трошкови

Режијски трошкови (електрична енергија, комуналне услуге и чишћење просторија) износе 85.708,27 динара

Трошкови мобилног телефона директора на годишњем нивоу износе 24.000,00 динара (по Одлуци Управног одбора Завода).

Трошкови Интернета и фиксног телефона на годишњем нивоу износе 28.026,63 динара.

Трошкови осигурања запослених и имовине износе 45.689,47 динара.

Трошкови платног промета за 2021. годину износе 988,60 динара.

Укупно за редовну делатност из средстава текуће године је потрошено 2.935.724,22 динара и 554.960,18 динара из пренетих средстава.

ПРОГРАМСКА СРЕДСТВА

Информационо-документациони програм

2.1.1. Штампање зборника научних радова

Пројекат је остварен заједно са Неформалном групом “Истраживачки круг”, НИУ „Руске слово“ и Филозофским факултетом Универзитета у Новом Саду. Подразумевао је финансијску помоћ у издавању зборника научних радова презентованих на Петој русинској научној конференцији младих научника и стручњака, те логистичку подршку у организацији конференције у онлајн формату. Завод је уступио своју зум платформу за реализацију конференције и учествовао у процесу припреме конференције и припреме зборника задова за штампу. Зборник представља значајан допринос општој русинистици и даљој афирмацији високообразованих русинских кадрова. Завод овај пројекат реализује сваке друге године већ пар година у континуитету.

Потрошена средства за овај програм износе: 30.000,00 динара

2.1.2. Дигитализација културног наслеђа Русина на простору Војводине и Р. Србије

Мандат Завода за културу војвођанских Русина као професионалне непрофитне институција културе у русинској заједници у Србији јесте истраживање историје и културне баштине Русина, што подразумева дугорочан рад на истраживачким пројектима. Култура војвођанских Русина је у времену изузетно динамичних друштвених и економских промена у свету изложена нестанку и трансформацији до непрепознатљивости изворних мотива, и због тога је круцијално сачувати оне елементе који се могу пронаћи и растумачити, али и упознати ширу јавност упозната и са овим делом разнолике и вишезначне културе Републике Србије. Од изузетног је значаја дигитализовати што већи број ентитета и омогућити лаки приступ најширој јавности. До сада је кроз сарадњу са многим институцијама и организацијама на територији целе Војводине и бројним независним стручним сарадницима дигитализовао бројне ентитете. У наставку тежњи да се сачува, обради, разтумачи и презентује додатни материјал и архивирао њихов што већи број Завод је само ове године дигитализовао укупно 8599 страница матичних књига рођених, венчаних и умрлих из гркокатоличких црквених општина Нови Сад, Руски Крстур, Куцура, Стари Врбас, Шид, Ђурђево. Од тога 300 страница се може наћи на сајту Завода, а са 467 страница су преписани подаци. Поред тога, дигитализована су и постављена на сајт Завода 22 броја годишњег алманаха “Руски календар” од првог броја 1921. до 1946 године поводом 100-годишњице од издавања првог издања „Руски календар“. Такође, дигитализовано је и 13 бројева часописа “Творчосц”, те седам бројева часописа “Studia Ruthenica”, наследника претходно споменутог часописа. Из овог програма су суфинансиране и активности подржане путем пројеката “Русинске виртуалне етно збирке” и “Приче изванредних свакодневних ствари”.

Потрошена средства за овај програм износе: 187.712,71 динара

2.1.3. Заштита културног наслеђа Русина

Завод у оквиру својих делатности општим интересом у култури русинске националне заједнице у АП Војводини сматра, између осталог, и истраживање, заштиту, коришћење и промовисање културног наслеђа, а у оквиру своје организације и систематизације послова предвиђа бригу о непокретним културним добрима и њиховој заштити, те обезбеђивање услова за доступност културног наслеђа јавности. У русинској заједници формиране су јавне историјско-етнолошке збирке на територији Војводине у којима се чувају предмети покретног културног наслеђа, постоје објекти који су од стране Националног савета Русина проглашене за објекте од посебног значаја за русинску заједницу и они који се могу окарактерисати као значајно непокретно културно наслеђе. Међутим, и поред свег овог богатства споменуте збирке су већином смештене у објектима који су грађени за друге намене, без неопходних, условних депоа за чување и физичку заштиту предмета. Споменути објекти се прилагођавају у складу са расположивим

средствима власника, најчешће путем средстава који се добијају путем конкурса, односно без сталних средстава за очување и презентацију широј јавности. С обзиром на ограниченост кадровских и финансијских средстава Завод може само у у сарадњи са надлежним установама културе да определи део средстава за неопходне интервенције у циљу спречавања даљег пропадања споменутог и да се залаже за преузимање надлежности над истим од стране надлежних покрајинских установа. Опредељена су средства за трошкове који су настали санацијом директне штете настале услед дејства елементарних непогода на делу објекта Старе русинске школе у Ђурђеу, а где се тренутно чува Историјско-етнолошка збирка “Руска одлога”. Потрошена средства за овај програм износе: 9.120,00 динара

2.1.4. Документовање историје, живота и обичаја Русина у Срему

У сарадњи са НИУ „Руске слово“, а на основу рукописа под називом „Радне навике и духовни живот Русина у Шиду и околини“ који је послао о. Владимир Еделински Миколка радило се на ширем истраживању специфичности Русина на споменутом подручју, проналажењу и анализи нових докумената и литературе који можда нису заступљени у већ постојећим публикацијама како би се обухватила њихова историјска и актуелна друштвена, културна и верска позиција, а у сарадњи са надлежним институцијама као што су Историјског архива Срема, гркокатоличке парохије, појединцима и стручњацима.

Потрошена средства за овај програм износе: 40.000,00 динара

2.1.5. Формирање информационо-документационог центра Завода

У циљу трајног складиштења материјала који припада информационо-документационој делатности Завода потребно је обезбедити адекватан простор за библиотеку, библиотеку старих и ретких издања, као и дигитални фонд значајан за русинску заједницу који се чува у Заводу. Ово обухвата књижевни фонд који Завод поседује у штампаној и дигиталној форми, књижну грађу старих и ретких књига, рукописа, мапа са сликовном грађом, цртежа, карти, електронских публикација и слично. Поред тога део простора је неопходно одредити и припремити за архивирање и чување архивске грађе и документарног материјала. Део архивског материјала који је већ дигитализован је потребно на неки начин чувати и обезбедити приступ запосленима и широј јавности у складу са карактеристикама тог материјала, за шта користимо cloud простор који омогућава приступ са свих локација. За потребе складиштења дигитализованог материјала и података који су прикупљени током 13 година постојања и рада Завода обезбеђен је НАС уређај са два хард диска који представља централизовано решење за умрежен приступ подацима, лаку надоградњу меморијског простора уколико то буде потребно, безбедност фајлова услед креирања резервне копије како се не би изгубили важни подаци. Део ових средстава представљају трошкови везани за припрему документације за јавну набавку за Матицу српску 15, где ће бити седиште Завода за културу војвођанских Русина.

Потрошена средства за овај програм износе: 499.121,82 динара

Развојно-истраживачки програм

2.2.1. Осавремењени правопис русинског језика

Завод је већ крајем 2020. године започео серију онлајн округлих столова који су били посвећени осавремењавању правописа русинског језика као одговор на изазове дигиталне ере. У сарадњи са Лингвистичном секцијом Друштва за русински језик, литературу и културу и Одељењем за русинистику Филозофског факултета, Универзитета у Новом Саду одржано је три округла стола који су уживо преношени преко званичне фејсбук странице Завода, а снимци су и даље доступни на јутјуб каналу Завода. Тема су биле језичне недоумице, а као припремни материјал за округле столове, биле су понуђене две е-публикације: Правописни речник русинског језика и Правопис русинског језика, професора др Михајла Фејсе. У оквиру овог програма, такође одржано је још отворених дискусија на ову тему, усклађених са епидемиолошким мерама, које су такође

преношене уживо на званичној фејсбук страници Завода. Први и једини Правопис русинског језика и Правописни речник публиковани су 1971. године, те је 2021. године, управо на 50-ту годишњицу, објављен осавремењени Правопис са правописним речником двеју аутора: професора др Михајла Фејсе и мр Хелене Међеши.

Потрошена средства за овај програм износе: 100.000,00 динара

Презентација русинске културе

2.3.1. Национални празник Русина

Носилац пројекта Централне прославе Националног празника Русина је Завод који највећим делом и сноси трошкове организације прославе. За ову годину обезбеђена су средства за организацију Централне прославе у Новом Саду у СНП. Прослава је обухватила благодарну литургију у Цркви св. Апостола Петра и Павла у Новом Саду, свечане академије, уметничке академије и живог преноса програма на РТВ2 и РНС3.

Потрошена средства за овај програм износе: 577.954,59 динара

2.3.2. Култура по мери младих

Наставак подршке активностима, интересовањима и потребама младих из русинске заједнице. Циљ овог пројекта јесте подршка младим људима да постану проактивни иницијатори позитивних промена и иновативних идеја у друштву, заједници и шире, да уче заједно о култури своје и других заједница, презентују је својој широј околини и развијају је у складу са својим потребама и потребама заједнице.

Култура и уметност стварају неопходне услове за социјалу кохезију, индивидуални развој и креирање критичког мишљења, због чега је веома важно да млади људи буду редовно изложени уметности и култури и њихово време испуњено креативним активностима. Данас, када су нове технологије феномен који заузима најважније место и одговара брзини и ритму живота младих, висока култура и традиционалне уметности, историја и културно наслеђе нису заступљене у свакодневици деце и омладине, што се још озбиљније одражава на младе из мањинских заједница. Неопходно је дати шансу омладини да стекну вештине неопходне за разумевање и поштовање своје и других култура и приближити им их на интересантан и неконвенционалан начин, који се може остварити повезивањем нових технологија, популарне и високе културе. Овим програмом је покривен део трошкова израде друштвене игре.

Потрошена средства за овај програм износе: 100.000,00 динара

2.3.3. Културно наслеђе у служби изградње будућих генерација

Приближавање рада и резултата Завода, његових активности, као и историје, језика и културног наслеђа Русина најмлађој популацији, али и њиховим родитељима, старатељима, бабама, дедама и едукаторима, кроз серије стручно вођених изложби, прилагођених радионица, пројекција и тумачења цртаних филмова желимо да градимо будуће генерације на време. У контексту епидемије корона вируса, ови садржаји су прилагођени безбедносним мерама који одговарају епидемиолошкој ситуацији и мерама, те је реализована онлајн едукативна радионица за децу на тему Ускрса на званичним страницама Завода на друштвеним мрежама. Иста радионица је потом емитована и на Русинском програму РТВ. Онлајн едукативна радионица је такође титлована на српски језик. Поред тога, у сарадњи са НИУ „Руске слово“ издата је сликовница са налепницама под називом „Карусел“ едукативног карактера, која не само да на прилагођен начин презентује русинске писце за децу, него и теме које се односе на ментални развој деце. Ово је прва оваква сликовница, са налепницама у русинском издаваштву.

Потрошена средства за овај програм износе: 143.628,34 динара

Програм за сарадњу

2.4.1. Развијање и подстицај креативности и очувања културног идентитета на локалу

Пружена је финансијска подршка културно-уметничким друштвима, организацијама и институцијама, односно оним субјектима у култури који се баве русинском културом, односно програма и пројеката очувања, неговања, презентације и развоја културе и уметности русинске заједнице у Републици Србији. Кроз овај пројекат не само што се подржавају активности, већ се ради и на усавршавању кадрова у институцијама и невладином сектору у области писања пројеката. У оквиру овог пројекта као и прошлогодишњег пружа се константна подршка у процесу писања пројекта, осмишљавања тема, активности, система евалуације и правдања трошкова, чиме се ти кадрови оспособљавају за писање пројектних предлога и ка другим донаторима. Подршка програмима и пројектима врши се на основу јавног Конкурса који расписује Завод, а средства се расподељују на основу мишљења стручне комисије и Управног одбора Завода. Финансирано је 8 пројеката из области очувања и неговања нематеријалног културног наслеђа русинске заједнице у Србији, као и 6 пројеката из области савременог уметничког стваралаштва, односно подржано је укупно 14 пројеката 11 субјеката у култури. Поред тога, у оквиру овог пројекта креирано је видео упутство ради лакшег разумевања процеса и потребне документације за правдање пројеката подржаних овим путем. Такође, креирана су посебна видео упутства о томе како написати ауторски уговор и како попунити путни налог. Ова упутства се могу наћи на интернет страници Завода, званичном јутјуб каналу Завода, а промовисана су и на званичној фејсбук страници Завода.

Потрошена средства за овај програм износе: 1.000.000,00 динара

2.4.2. Репрезентација фестивала "Ружова заградка"

Фестивал Ружова заградка је традиционални фестивал русинских песама компонованих у народном духу, који обогаћује радијску фонотеку и програме Радио НС и Телевизије Војводине новим музичким записима Русина у РС. Завод традиционално подржава од самог оснивања репрезентативни део овог фестивала.

Потрошена средства за овај програм износе: 29.999,99 динара

Трошкови програмских активности

Трошкови канцеларијског материјала и опреме износе 25.000,00 динара.

Трошкови за одржавање пословног простора износе 12.075,55 динара.

Трошкови материјала за репрезентацију износе 25.000,00 динара.

Редован сервис и поправке износе 2.600,00 динара.

Консултантске услуге износе 190.000,00 динара.

Редовне претплате и таксе износе 91.076,31 динара.

Остали програмски трошкови износе 7.400,00 динара.

Укупно за програмску делатност из средстава текуће године је потрошено 3.070.689,31 динара.

НАМЕНСКА СРЕДСТВА

Завршени пројекти из 2021. године

- Министарство културе и информисања - Дигитализација најстаријих црквених матичних књига гркокатоличких црквених општина као начин очувања културног наслеђа Русина у Србији, 600.000,00 динара
- Град Нови Сад - Правопис и Правописни речник русинског језика, 200.000,00 динара
- Министарство културе и информисања - Русинске виртуалне етно збирке, 120.000,00 динара
- Град Нови Сад - Приче изванредно свакодневних ствари, 140.000,00 динара
- Национални савет - Матица српска 15, 300.000,00 динара
- Национални савет - Дигитализација културног наслеђа 2 (пројекат из 2020. године, завршен у 2021. години), 300.000,00 динара

Укупно потрошена наменска средства у 2021. години износе 1.660.000,00 динара.

Укупни расходи износе 8.401.373,71 динара, од чега су 6.741.373,71 динара која су исплаћена од средстава које финансира АП Војводина, а 1.660.000,00 динара од наменских средстава других извора.